

Šį puslapį išvertė mašininio vertimo programa [Nuoroda]. Mašiniuose vertimuose gali būti klaidų, tekstas gali būti nevisiškai aiškus ir tikslus. Ombudsmenas neprisiima atsakomybės už jokių neatitikimų. Patikimiausią ir teisiškai tikslią informaciją rasite originale anglų kalba, kurio nuoroda pateikta pirmiau. Daugiau informacijos rasite mūsų [kalbų ir vertimo politikoje](#) [Nuoroda].

Sprendimas byloje 1946/2018/KR dėl to, kaip Tarybos generalinis sekretoriatas informuoja visuomenę apie Europos Tarybos pirmininko ir jo kabineto narių susitikimus su interesų grupių atstovais

Sprendimas

Byla 1946/2018/KR - **Atidaryta** 15/11/2018 - **Sprendimas** 18/06/2019 - **Atitinkama institucija** Europos Sąjungos Taryba (Tolesnis tyrimas nėra pateisinamas) |

Byloje nagrinėtas nevyriausybinės organizacijos ES Tarybos generaliniam sekretoriatui (TGS) pateiktas prašymas leisti susipažinti su informacija apie visus susitikimus, kurie vyko tarp interesų grupių atstovų ir Europos Vadovų Tarybos pirmininko bei jo kabineto narių.

Tarybos generalinis sekretoriatas skundo pateikėjai atsakė, kad pagal teisės aktus neprivalo saugoti pirmininko arba kabineto narių susitikimų su išorės suinteresuotaisiais subjektais protokolų ir yra įsipareigojęs skelbti svarbią informaciją apie susitikimus struktūrizuotai ir iniciatyviai.

Atlikusi tyrimą, ombudsmenė nustatė, kad informacija apie Europos Vadovų Tarybos pirmininko D. Tusko ir interesų grupių atstovų susitikimus yra skelbiama viešai. Tačiau informacija apie pirmininko kabineto narių ir interesų grupių atstovų susitikimus nėra teikiama.

Ombudsmenė užbaigė tyrimą ir pateikė keletą pasiūlymų dėl TGS viešinamos informacijos patobulinimo.

Skundo aplinkybės

1. Europos Vadovų Tarybai tenka svarbus vaidmuo nustatant bendrą ES politinę kryptį, politikos darbotvarkę ir prioritetus. ES Tarybos generalinis sekretoriatas (TGS) teikia administracinę pagalbą Europos Vadovų Tarybai, be kita ko, dėl prašymų leisti visuomenei

susipažinti su dokumentais. Skundo pateikėjas yra nevyriausybinių organizacijų, kuri, be kita ko, stebi, kaip ES institucijos sąveikauja su interesų grupių atstovais. 2018 m. kovo 21 d. skundo pateikėjas paprašė TGS suteikti jam prieigą prie: „visų lobistų posėdžių, kuriuos nuo 2017 m. sausio 1 d. surengė Pirmininkas D. Tuskas ir (arba) jo kabinetas [**[1]**], sąrašas . Į sąrašą turėtų būti įtraukta: pareigūno vardas, pavardė, sutiktos organizacijos pavadinimas ir dalyvaujančių asmenų vardai ir pavardės, posėdžio data ir tema . [2]

2. Tarybos generalinis sekretoriatas atsakė, kad nėra „lobistų susitikimų“ sąrašo. TGS taip pat informavo skundo pateikėją, kad visi Europos Vadovų Tarybos pirmininko susitikimai aktyviai skelbiami jo posėdžių sąrašė.

3. 2018 m. rugsėjo 10 d. skundo pateikėjas raštu kreipėsi į Tarybos generalinį sekretoriatą, kuriame skundėsi dėl to, kad, jo nuomone, nebuvo pateiktas arba nepaskelbtas prašomas posėdžių sąrašas.

4. 2018 m. lapkričio 13 d. TGS atsakė į šį skundą, kad „nors nėra teisinės nuostatos, pagal kurią Taryba ar Europos Vadovų Taryba, kaip institucijos, privalėtų saugoti savo pirmininkų arba kabinetų narių susitikimų su išorės suinteresuotaisiais subjektais įrašus, mes ir toliau esame įsipareigoję struktūriškai ir aktyviai skelbti atitinkamą informaciją apie posėdžius“ .

5. 2018 m. lapkričio 14 d. skundo pateikėjas kreipėsi į ombudsmeną.

6. 2019 m. balandžio 3 d. tarppartinė 97 Europos Parlamento narių grupė atkreipė dėmesį į interesų grupių atstovų ir Europos Vadovų Tarybos pirmininko bei jo kabineto susitikimų skaidrumo klausimą. Atvirame laiške jie paragino ES Tarybai pirmininkausiančią valstybę narę [3] patvirtinti „naują, griežtą skaidrumo ir etikos tvarką, įskaitant Prezidento ir kabineto visų susitikimų su interesų grupių atstovais paskelbimą“ [4] .

Tyrimas

7. Ombudsmenas pradėjo tyrimą, kad įvertintų, ar TGS teikia visuomenei pakankamai informacijos apie Europos Vadovų Tarybos pirmininko ir (arba) jo kabineto ir interesų grupių atstovų susitikimus [5] ir ar šią informaciją galima lengvai gauti.

8. Tyrimo metu ombudsmenas susitiko su TGS. Susitikimo ataskaita buvo perduota skundo pateikėjui, kuris pateikė pastabas dėl jos.

Ombudsmenui pateikti argumentai

9. TGS informavo Ombudsmeną, kad pirmininko susitikimai, įskaitant susitikimus su interesų grupių atstovais, aktyviai skelbiami internete Europos Vadovų Tarybos pirmininko visu pajėgumu sudarytame sąrašė [6] . Tai viešas visų prezidentų posėdžių kalendorius. Tarybos generalinis sekretoriatas nurodė, kad, atsižvelgiant į pirmininko užduočių pobūdį, jis „susipažina

su interesų grupių atstovais tik išimtiniais ir pagrįstais atvejais“. Tarybos generalinis sekretoriatas pridūrė, kad pirmininkas susitinka su interesų grupių atstovais tik „skaidrumo registre“ [7] .

10. Tačiau TGS paaiškino, kad neturi informacijos apie pirmininko kabineto narių ir interesų grupių atstovų susitikimus.

11. Tarybos generalinis sekretoriatas nurodė, kad ES tarnybos nuostatuose [8] nustatytos taisyklės, taikomos pirmininko kabineto nariams, ir pareiga veikti nepriklausomai ir nešališkai. Be to, Taryba priėmė „TGS ir jo darbuotojų geros administracinės elgsenos kodeksą palaikant profesinius santykius su visuomene“ [9] , taip pat Etikos ir elgesio vadovą [10] .

12. Skundo pateikėjas mano, kad Parlamento pirmininko posėdžių tvarkaraštis, kurio paiešką galima atlikti tik pagal datą, nėra patogus vartotojui. Dauguma susitikimų vyksta su vyriausybių vadovais, ES institucijų vadovais ir tarptautinių organizacijų pirmininkais. Sunku rasti nedažnus susitikimus su interesų grupių atstovais. Internetiniame tvarkaraštyje taip pat trūksta pagrindinės informacijos, pavyzdžiui, išsamios informacijos apie posėdžių metu aptartus klausimus.

13. Skundo pateikėjas teigė, kad TGS turėtų įrašyti Europos Vadovų Tarybos pirmininko ir (arba) jo kabineto narių susitikimus su interesų grupių atstovais į konkretų sąrašą. Kadangi šie posėdžiai vyksta tik *išimtiniais ir pagrįstais atvejais*, tai neturėtų būti didelė administracinė našta. Šių susitikimų išvardijimas ir šios informacijos paskelbimas palengvintų visuomenės kontrolę.

14. Skundo pateikėjas mano, kad TGS nurodytų dviejų etikos taisyklių rinkinių nepakanka, nes nei kalbama apie tai, kaip konkrečiai bendrauti su interesų grupių atstovais, nei apie „Skaidrumo registrą“.

15. Skundo pateikėjas atkreipė dėmesį į skirtingą požiūrį į skaidrumą, kurio laikosi Europos Komisija. Priešingai nei Komisijos nariai ir jų kabinetai, Europos Vadovų Tarybos pirmininkas ir jo kabinetas aktyviai neskelbia interesų grupių atstovų, su kuriais jie susitiko, sąrašo.

Ombudsmeno vertinimas

16. ES institucijose dirbantys žmonės turėtų būti atviri susitikti su asmenimis ir organizacijomis, siekiant užtikrinti, kiek įmanoma, kad formuojant politiką būtų atsižvelgiama į visuomenėje vyraujančias skirtingas nuomones ir poreikius [11] . Todėl politikos klausimų aptarimas su interesų grupių atstovais yra svarbi ir būtina bet kokio viešosios tarnybos vaidmens dalis, įskaitant vyresniųjų pareigūnų vaidmenį [12] . Kadangi toks bendravimas su interesų grupių atstovais neturėtų kelti susirūpinimo. Tačiau tinkamas tokių susitikimų skaidrumas gali padėti sumažinti bet kokią galimą visuomenės susirūpinimą. Tai aiškiai taikoma ir Europos Vadovų Tarybos pirmininkui bei jo kabinetui, atsižvelgiant į tai, kad jie remia Europos Vadovų Tarybos politikos formavimo vaidmenį ir padeda apibrėžti bendrą ES politinę kryptį ir prioritetus.

17. Be to, visuomenė pagrįstai tikisi, kad ES institucijos bus atviros dėl ryšių su interesų grupių atstovais. Nesusipratimas arba, dar blogiau, nepasitikėjimas galėtų pasklisti, jei vieša informacija apie sąveiką su interesų grupių atstovais būtų neaiški, išsami, lengvai prieinama ir palanki visuomenės kontrolei. ES institucijos yra suinteresuotos teikti šią informaciją, kuri padeda didinti visuomenės pasitikėjimą. Ombudsmenas šiuo svarbiu klausimu, be kita ko, su Europos Vadovų Tarybos pirmininku, bendradarbiavo su keliomis ES institucijomis [13].

18. Ombudsmenas taip pat pateikė praktines rekomendacijas ES valstybės tarnautojams konsultuotis, ar jie bendrauja su interesų grupių atstovais [14]. Šias rekomendacijas patvirtino ir taikė įvairios ES institucijos, įskaitant Komisiją.

19. Ombudsmenė palankiai vertina TGS įsipareigojimą struktūriškai ir aktyviai skelbti atitinkamą informaciją apie susitikimus su interesų grupių atstovais. Šiuo tikslu TGS turėtų registruoti visus interesų grupių atstovų ir Europos Vadovų Tarybos pirmininko ir (arba) jo kabineto narių susitikimus. Tai leistų TGS užtikrinti, kad jo skelbimo politika būtų paremta įrašų saugojimo praktika, pagal kurią būtų fiksuojama visa susijusi informacija.

20. Registruojama informacija turėtų apimti posėdžio datą ir vietą, dalyvių ir organizacijų vardus, pavardes ir, kai taikoma, jų klientų vardus ir pavardes bei aptartus klausimus. Ši informacija turėtų būti registruojama Tarybos oficialioje bylų valdymo sistemoje. Įrašius šią informaciją ir kuo plačiau ją pavesinus, visuomenė geriau suprastų, kas ir kuo grindžiama bendra ES politinė kryptis ir prioritetai.

21. TGS aktyviai teikia informaciją apie Europos Vadovų Tarybos pirmininko susitikimus su interesų grupių atstovais. Tačiau atrodo, kad TGS nepateikė jokios svarbios informacijos apie tokius susitikimus. Pavyzdžiui, dalyvaujančių organizacijų ir asmenų vardai, pavardės ir tema ne visada įtraukiami į TGS viešai skelbiamus dokumentus. Ombudsmenas laikosi nuomonės, kad dalyvaujančių asmenų ir organizacijų vardai ir pavardės ir, kai taikytina, jų klientai, taip pat aptarti klausimai turėtų būti registruojami ir viešai skelbiami kiek įmanoma.

22. Jei Europos Vadovų Tarybos pirmininko kabineto nariai susitiktų su interesų grupių atstovais, TGS būtų gera administracinė praktika viešai skelbti informaciją. Ši informacija turėtų apimti bent posėdžio datą ir vietą, dalyvaujančių asmenų ir organizacijų bei, kai taikoma, jų klientų vardus ir pavardes, taip pat aptartus klausimus.

23. Ombudsmenas palankiai vertina tai, kad Europos Vadovų Tarybos pirmininkas susitinka su interesų grupių atstovais tik tuo atveju, jei jie yra užregistruoti Skaidrumo registre. Jei jo kabineto nariai susitinka su interesų grupių atstovais, jie taip pat turėtų patikrinti, ar interesų grupių atstovai yra užregistruoti Skaidrumo registre prieš juos susitikdami arba prieš priimdami kvietimą į renginį.

24. Taip pat būtų naudinga, jei viešai skelbiamoje informacijoje apie susitikimus su interesų grupių atstovais TGS pateiktų nuorodą į interesų grupių atstovo įrašą Skaidrumo registre.

25. Ombudsmenas toliau pateiks pasiūlymus šiuo klausimu.

Išvada

Remdamasis tyrimu, Ombudsmenas užbaigia šią bylą pateikdamas tokią išvadą:

Ombudsmenė palankiai vertina ES Tarybos generalinio sekretoriato (TGS) įsipareigojimą struktūriškai ir aktyviai skelbti informaciją apie susitikimus su interesų grupių atstovais.

Pasiūlymai

TGS turėtų išsamiai registruoti visus interesų grupių atstovų ir Europos Vadovų Tarybos pirmininko ir (arba) jo kabineto narių susitikimus. Ši informacija turėtų būti registruojama Tarybos oficialioje bylų valdymo sistemoje ir skelbiama viešai.

Kai į viešą Europos Vadovų Tarybos pirmininko posėdžių tvarkaraštį įtraukiami susitikimai su interesų grupių atstovais, jame turėtų būti nurodyti dalyvaujančių asmenų ir organizacijų vardai ir pavardės ir, kai taikytina, jų klientai, taip pat aptarti klausimai.

Jei Europos Vadovų Tarybos pirmininko kabineto nariai bendrauja su interesų grupių atstovais, TGS turėtų viešai paskelbti bent šią informaciją: data ir vieta, dalyvaujančių asmenų ir organizacijų vardai ir pavardės, ir, jei taikoma, jų klientų vardai ir pavardės, taip pat aptarti klausimai.

Pirmininko kabineto nariai turėtų susitikti su Skaidrumo registre registruotais interesų grupių atstovais arba juose dalyvauti.

Informacija, kurią TGS skelbia viešai apie susitikimus su interesų grupių atstovais, turėtų apimti nuorodas į interesų grupių atstovų įrašus Skaidrumo registre.

Emily O'Reilly Europos ombudsmenė

Strasbūras, 2019 06 18

[1] Prancūziškas terminas „cabinet“ dažnai vartojamas ES institucijos vadovo kabinetui apibūdinti. Europos Vadovų Tarybos pirmininko kabinetą sudaro daugiau kaip 30 ES valstybės

tarnautojų, kurie pataria ir padeda Pirmininkui atlikti savo funkcijas. Daugiau informacijos žr.: <https://www.consilium.europa.eu/nl/european-council/president/cabinet/> [Nuoroda].

[2] Žr.: https://www.asktheeu.org/en/request/european_council_list_of_lobby_m#incoming-17506 [Nuoroda].

[3] Tarybai pirmininkaujančios ES valstybės narės rotacijos tvarka keičiasi kas šešis mėnesius. Per šį šešių mėnesių laikotarpį pirmininkaujanti valstybė narė pirmininkauja visų lygių Tarybos posėdžiams, padėdama užtikrinti ES darbo Taryboje tęstinumą.

[4] Žr.: <https://corporateeurope.org/sites/default/files/2019-04/MEP%20letter%20FINAL%20FINAL.pdf> [Nuoroda].

[5] Tyrimo tikslais Ombudsmenas „interesų grupių atstovus“ apibrėžia kaip atstovus, kurių veikla vykdoma siekiant tiesiogiai ar netiesiogiai paveikti Sąjungos institucijų politikos formavimą ar įgyvendinimą ir sprendimų priėmimo procesus. Interesų grupių atstovai kartais vadinami lobistais.

[6] Žr.: <https://www.consilium.europa.eu/en/european-council/president/calendar/?StartDate=2019%2f04%2f27> [Nuoroda].

[7] Skaidrumo registras yra duomenų bazė, kurioje išvardytos organizacijos, kurios stengiasi daryti įtaką ES institucijų teisėkūros ir politikos įgyvendinimo procesui. Registre aiškiai nurodoma, kokių interesų siekiama, kas ir su kokiais biudžetais. Tokiu būdu registras sudaro sąlygas visuomenei vykdyti kontrolę, suteikiant piliečiams ir kitoms interesų grupėms galimybę stebėti lobistų veiklą. Žr.:

<https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/service-standards-and-principles/transparency/transparency-> [Nuoroda].

[8] Žr.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A01962R0031-20140501> [Nuoroda].

[9] 2001 m. birželio 25 d. Tarybos generalinio sekretoriaus-vyriausiojo įgaliotinio bendrai užsienio ir saugumo politikai sprendimas dėl Europos Sąjungos Tarybos generalinio sekretoriato ir jo darbuotojų geros administracinės elgsenos kodekso jų profesiniuose santykiuose su visuomene; OL C 189, 2001 7 5, p. 1. Žr.: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001D0705\(01\) ir iš=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001D0705(01) ir iš=EN) [Nuoroda].

[10] Žr.: <https://www.consilium.europa.eu/media/29592/gsc-guide-conduct-en.pdf> [Nuoroda].

[11] Tai taip pat atitinka Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 11 straipsnio 1 ir 2 dalis, kuriose teigiama, kad institucijos turi tinkamomis priemonėmis suteikti piliečiams ir atstovaujančioms organizacijoms galimybę skelbti nuomones apie visas ES veiklos sritis ir viešai jomis keistis. Institucijos taip pat privalo palaikyti atvirą, skaidrų ir nuolatinį dialogą su atstovaujančiomis organizacijomis ir pilietine visuomene.

[12] Šio bendro požiūrio išimtis būtų sąveika su tabako pramonės interesų grupių atstovais. ES yra pasirašiusi ir tvirtai remia Pasaulio sveikatos organizacijos (JT) Tabako kontrolės pagrindų konvenciją, kurios 5.3 straipsnyje teigiama, kad: „*Nustatydamos ir įgyvendindamos savo visuomenės sveikatos politiką, susijusią su tabako kontrole, Šalys imasi veiksmų, kad apsaugotų šią politiką nuo komercinių ir kitų tabako pramonės interesų pagal nacionalinę teisę.*“ Iš šio straipsnio kylančios gairės grindžiamos „Pagrindiniais principais“, kurių pirmasis yra: *Yra esminis ir nesuderinamas tabako pramonės interesų ir visuomenės sveikatos politikos interesų konfliktas. [...] Tabako pramonė gamina ir reklamuoja produktą, kuris mokslškai įrodytas kaip sukeliantis priklausomybę, sukeliantis ligas ir mirtį, sukeliantis įvairias socialines problemas, įskaitant didesnę skurdą. Todėl Šalys turėtų kuo labiau apsaugoti tabako pramonės visuomenės sveikatos politikos formavimą ir įgyvendinimą tabako kontrolės srityje.*“

[13] Žr. 2017 m. gruodžio 15 d. Ombudsmeno raštą:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/87521> ir 2018 m. balandžio 23 d.

Europos Vadovų Tarybos pirmininko atsakymas:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/96370>

[14] Žr.: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/79435> [Nuoroda].